

ÖSTERBOTTENS LANDSKAPSSTRATEGI
POHJANMAAN MAAKUNTASTRATEGIA
2026–2029

Tavoiteluonnos

Versio 081025

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO

Vad är landskapsstrategin? Mikä maakuntastrategia?

- Lag om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (756/2021)
 - Landskapsförbundet ska utarbeta ett landskapsprogram som baserar sig på landskapets långsiktiga strategiska riktlinjer och där målen för regionutvecklingen i landskapet och genomförandet av dem preciseras.
 - De myndigheter som är verksamma inom landskapet ska i sin verksamhet beakta landskapsprogrammet och främja genomförandet av det.
- I praktiken
 - I landskapsstrategin beskrivs Österbottens framgångsresurser.
 - Landskapsstrategins huvudsyfte är att utforma en gemensam utvecklingsvilja och utvecklingssyn.
- Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021)
 - Maakunnan liitto laatii maakunnan pitkän aikavälin strategisiin linjauksiin perustuvan maakuntaohjelman, jossa tarkennetaan maakunnan aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa.
 - Maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa toiminnassaan huomioon maakuntaohjelma ja edistää sen toteuttamista.
- Eli käytännössä
 - Maakuntastrategiassa kuvataan Pohjanmaan menestymisen eväät.
 - Maakuntastrategian päätarkoitus on yhteisen kehittämistahdon ja -näkömyksen muotoutuminen.

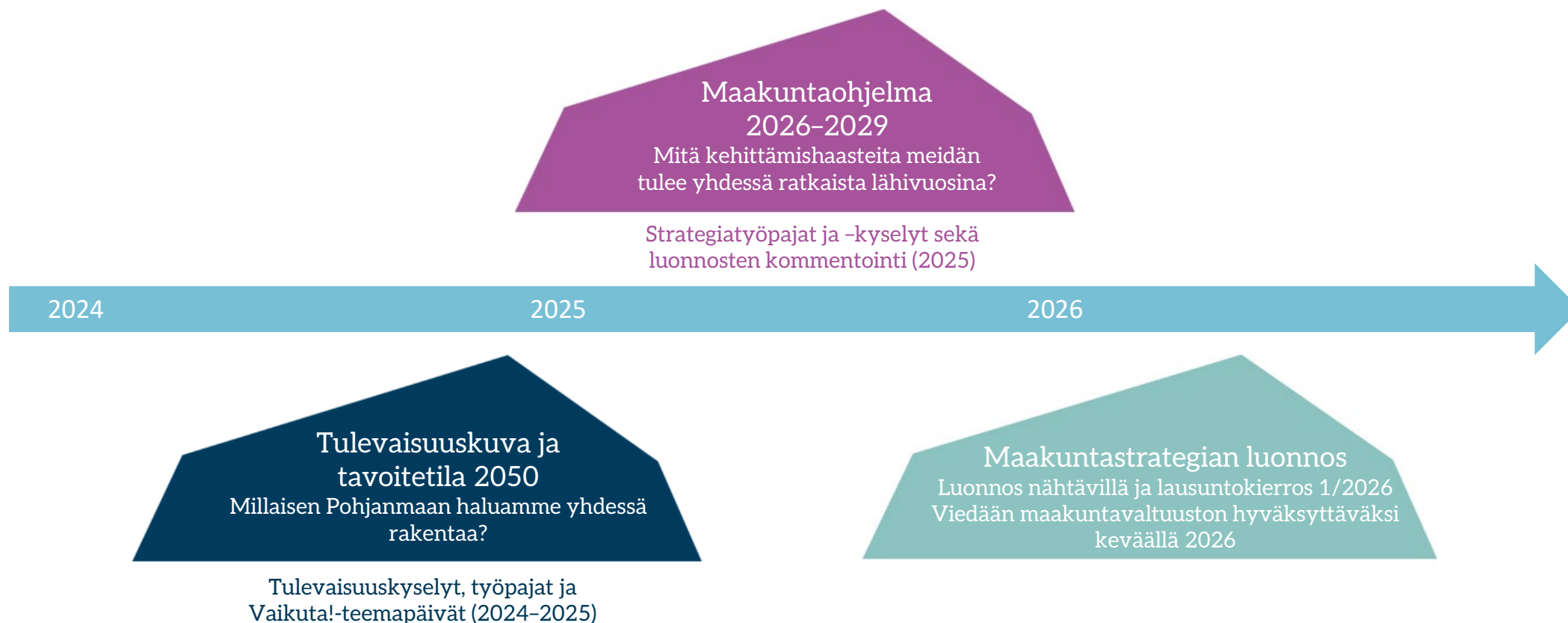
Utgångspunkter Lähtökohdat

- Landskapsstrategin omfattar ett flertal lagstadgade dokument:
 - Långsiktiga strategiska riktlinjer för utvecklingen av landskapet (2050)
 - Landskapsprogram 2026–2029
 - Strategi för smart specialisering
 - Konsekvensbedömning och miljörapport för landskapsprogrammet
- Landskapsstrategin utarbetas så att den kan föreläggas landskapsfullmäktige för godkännande våren 2026.
- Programmet för deltagande och bedömning finns tillgängligt på <https://www.obotnia.fi/regionutveckling-och-finansiering/regionutveckling/programarbete/beredning-av-landskapsstrategin/>
- Maakuntastrategiaan sisältyy useita lakisäateisiä dokumentteja:
 - Maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin strategiset linjaukset (2050)
 - Maakuntaohjelma 2026–2029
 - Älykkään erikoistumisen strategia
 - Maakuntaohjelman vaikutusten arviointi ja ympäristöselostus
- Maakuntastrategia laaditaan siten, että se viedään hyväksyttäväksi maakuntavaltuustoon keväällä 2026.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on luettavissa osoitteessa <https://www.obotnia.fi/fi/aluekehitys-ja-rahoitus/aluekehitys/ohjelmatyo/maakuntastrategian-valmistelu/>

Pohjanmaan tulevaisuus tehdään yhdessä!

Pohjanmaan maakuntastrategian 2026–2029 valmistelu

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO

Tavoiteluonnos

POHJANMAAN MAAKUNTASTRATEGIA 2026–2029

YRITTELIÄS POHJANMAA

- Innovatiivinen ja aikaansaava
- Kansainvälinen
- Saavutettava

YHTEISÖLLINEN POHJANMAA

- Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen
- Avoin ja osallistuva
- Turvallinen

YMPÄRISTÖVASTUULLINEN POHJANMAA

- Ilmastoviisas
- Monimuotoinen
- Ennakoiva

Tilannekuva 2025

Pohjanmaan aluetalous kuuluu monella mittarilla mitattuna Suomen kärkikaartiin. Teollisuustuotanto perustuu korkeaan teknologiaan ja osaamiseen. Viennin osuus teollisuustuotannosta on yksi maan korkeimpia.

Energiateknologiakeskittymän yritykset tuottavat noin puolet teollisuuden arvonlisäyksestä ja työpaikoista, ja vastaavat valtaosasta yritysten tutkimus- ja kehittämispanostuksista.

Vihreä ja digitaalinen siirtymä ovat avaamassa Pohjanmaan yrityksille suuria mahdollisuuksia kasvulle ja vihreän kädenjäljen kasvattamiselle.

Monissa pk-yrityksissä on haasteita uusien teknologioiden käyttöönotossa ja niihin pohjautuvien uusien toimintamallien luomisessa. Kasvuyrityksiä syntyy verrattain vähän.

Pohjanmaan elinkeinoelämässä osaajapula on jo pitkään ollut yksi keskeisimmistä kasvun rajoitteista

Pohjanmaan maaseutu on edelleen varsin elinvoimainen ja sen elinkeinoelämä perustuu kahteen kärkeen: monipuolisten tilojen rinnalla toimivat maaseudun erikoistuneet mikrokluusterit.

Tavoitetila 2050

Maaailma markkina-alueena

Pohjanmaalla on monipuolinen ja globaalisti kilpailukykyinen elinkeinoelämä, jossa vienti on osa dna:ta.

Innovaatioita puhtaamman maailman puolesta

Pohjanmaan innovaatiojärjestelmä ja TKI-investoinnit tuottavat huippuosaamista ja ratkaisuja, jotka vähentävät päästöjä maailmalaaajuisesti.

Ainutlaatuinen paikka yhteistyölle

Korkealaatuista koulutusta ja tutkimusta tarjoavien koulutustoimijoiden vahva verkosto luo yrityksille edellytyksiä kehittyä ja investoida.

Investointeja, pääomaa ja asukkaita houkutteleva

Pohjanmaa vetää puoleensa investointeja, osaavaa työvoimaa ja opiskelijoita kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kasvua ja kilpailukykyä edistävä infrastruktuuri ja yhteydet

Resilientti ja tulevaisuuskestävä liikenne-, energia-, teollisuusalue- ja digitaalinen infrastruktuuri.

Kannattava alkutuotanto huoltovarmuuden perustana

Pohjanmaalla on kannattava alkutuotanto, jossa yhdistyvät kestävyys ja innovatiivisuus ja joka takaa kansallisen huoltovarmuuden.

Painopisteet ja tavoitteet 2026–2029

Painopiste 1. Monipuolinen ja uudistuva elinkeinoelämä

- Luomme parhaat edellytykset yrittäjyydelle ja Pohjanmaan yritykset investoivat, uudistuvat ja kasvavat.
- Teemme Pohjanmaasta vetovoimaisen investoinneille ja osaavalle työvoimalle.
- Sujuvilla yhteyksillä ja kuljetusketjuilla vahvistamme yritysten kilpailukykyä.
- Luomme edellytyksiä alkutuotannon kestäville innovaatioille.

Painopiste 2. Kohti tulevaisuuden uusia kärkiä älykkään tuotannon, tietoon perustuvan innovoinnin, uusiutuvan energian ja kiertoon perustuvien järjestelmien avulla

- Parannamme pk-yritysten innovaatio- ja kilpailukykyä ja vahvistamme suurten globaalien yritysten kykyä toimia alueen ekosysteemissä.
- Monipuolistamme Pohjanmaan taloutta vihreillä investoinneilla.
- Suuntaamme alueen yritykset uusille kansainvälisille vahvuusalueille.

YHTEISÖLLINEN POHJANMAA

*Luomme elinvoimaa moninaisuudesta,
luottamuksesta ja avoimesta yhteisöllisyydestä.*

Tilannekuva 2025

Pohjanmaalla väestö voi keskimäärin hyvin, mutta hyvinvointierot ovat kasvussa. Liikaa nuoria, ulkomaalaistaustaisia, vähän koulutettuja ja täsmätyökykyisiä jää yhteiskunnan ulkokehälle.

Pohjanmaalla on jo pitkään ollut yksi Suomen parhaimmista työllisyystilanteista. Esimerkiksi nuorten, ikääntyneiden, ulkomaalaistaustaisten ja täsmätyökykyisten työllisyydessä on kuitenkin vielä nostamisen varaa.

Julkiseen palvelujärjestelmään kohdistuu paineita, kun palveluiden tarve kasvaa, mutta julkisen talouden tilanne heikkenee.

Luottamus demokratiaan ja julkiseen hallintoon uhkaa heikentyä ja yhteiskunnan asenneilmapiiri kiristyä.

Järjestöjen ja yhdistysten rahoitustilanne heikkenee eikä uusia vapaaehtoisia tahdo löytyä.

Pohjanmaan väkiluku ja työikäisen väestön määrä kasvaa jälleen ennätyksellisen maahanmuuton seurauksena.

Tavoitetila 2050

Kaikilla asukkailla on mahdollisuudet hyvään toimeentuloon ja jatkuvaan osaamisensa kehittämiseen.

Arjen palvelut ovat kaikkien asukkaiden helposti saavutettavissa lähi-, etä- tai verkkopalveluna.

Asukkaat kokevat elävänsä merkityksellistä elämää ja olevansa osallisia omissa yhteisöissään ja yhteiskunnassa.

Asukkaat luottavat itseensä, toisiinsa ja yhteiskuntaan.

Kansalaistoiminta ja muu omaehtoinen tekeminen kukoistaa ja vetää puoleensa uusia tekijöitä.

Muualta tulevat tuntevat itsensä tervetulleiksi ja kotoutuvat nopeasti.

Toimijoilla ja asukkailla on vahva kyky ja valmius selviytyä muuttuvista olosuhteista, häiriötilanteista ja kriiseistä.

Painopisteet ja tavoitteet 2026–2029

Painopiste 3. Moninainen yhteiskunta

- Parannamme nuorten, ikääntyneiden, ulkomaalaistaustaisten ja täsmätyökykyisten työllisyyttä.
- Luomme edellytyksiä kaksisuuntaiselle kotoutumiselle.
- Ehkäisemme digitaalisuuden aiheuttamaa syrjäytymistä.

Painopiste 4. Merkityksellinen ja turvallinen arki

- Luomme edellytyksiä kansalaistoiminnan uudistumiselle.
- Parannamme kulttuuri-, liikunta- ja luontopalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.
- Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia asukkaille.
- Vahvistamme henkistä kriisinsietokykyä.

YMPÄRISTÖVASTUULLINEN POHJANMAA

Pohjanmaa on ilmastoviisas luonnon monimuotoisuutta vaaliva alue.

Tilannekuva 2025

Pohjanmaan energiantuotannossa on viime vuosina siirrytty enenevässä määrin uusiutuviin ja paikallisiin energianlähteisiin.

Pohjanmaan kasvihuonekaasupäästöt laskevat kansallisessa vertailussa keskimääräistä tahtia.

Suurimmat päästöt syntyvät Pohjanmaalla energiantuotannosta, maataloudesta ja tieliikenteestä.

Hyvän elämän edellytykset ovat säilyneet kaikissa maakunnan osissa, sillä vetovoimaisia aluekeskuksia ympäröivät elinvoimaiset kylät ja harvaan asuttua seutua on vähän.

Alueen saavutettavuus maanteitse, rautateitse, lentoteitse ja meritse on kohtalaisen hyvä, mutta infrastruktuuria ei ole kehitetty samaa vauhtia elinkeinoelämän tarpeiden, alueidenkäytön muutosten ja liikenteen kasvun kanssa.

Pohjanmaan monimuotoinen luonto sekä arvokkaat kulttuurimaisemat ovat perusta vetovoimaiselle elinympäristölle.

Luonnon monimuotoisuuteen ja vesistöihin liittyy Pohjanmaalla merkittäviä riskejä. Merkittävä osa maakunnan pintavesistä on tavoitteista ja toimenpiteistä huolimatta edelleen tyydyttävässä, välttävässä tai huonossa tilassa.

Ilmastoriskit tai niihin varautuminen eivät vielä näy kovin systemaattisesti kuntien ja muiden toimijoiden strategioissa.

Tavoitetila 2050

Energiajärjestelmä perustuu puhtaaseen energiaan.

Yhteiskunnan kaikilla sektoreilla toimitaan energiatehokkaasti ja kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.

Aluerakenne on monipuolinen ja yhdyskuntarakenne on kestävästi eheä.

Alue- ja yhdyskuntarakenne luo edellytykset kestäväan liikkumiseen.

Viheraluerakenne on yhtenäinen ja hiilinielujen kyky sitoa hiiltä on päästöjä suurempi.

Luonto on monimuotoinen ja hyvinvoiva, vedet ovat puhtaat ja elinympäristö on terveellinen.

Ilmastoriskeihin on valmistauduttu ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi on löydetty innovatiivisia ratkaisuja.

Painopisteet ja tavoitteet 2026–2029

Painopiste 5. Ennakoiva ja osallistava ote vihreään siirtymään

- Rakennamme oikeudenmukaista vihreää siirtymää.
- Ennakoimme ja pienennämme ilmastoriskejä ja niiden vaikutuksia.

Painopiste 6. Kestävä elinympäristö ja hyvinvoiva luonto

- Luomme edellytyksiä kestäväälle alue- ja yhdyskuntarakenteelle ja liikennejärjestelmälle.
- Hyödynnämme luonnonvaroja kestävästi.
- Sitoutamme eri toimijoita luonnon monimuotoisuutta ja vesien hyvää tilaa edistäviin toimenpiteisiin.

Tack! Kiitos!

Lisätietoja:

Pohjanmaan liitto
irina.nori@obotnia.fi

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO